

9.s.efter trinitatis – Seem kirke

402 Den signede dag

294 Talsmand, som på jorderige

392 Himlene, Herre

...

493 Gud Herren så til jorden ned

728 Du gav mig, o Herre

Hvad vil Jesus egentlig sige med denne lignelse?

Når det er nødvendigt at spørge, er det ikke fordi lignelsen er poetisk dunkel eller sprogligt helt uforståelig, men der er noget i denne lignelse, som skurrer i ørerne, og som gør, at man som tilhører umiddelbart spørger: er det ikke en temmelig amoralsk historie, Jesus fortæller.

Denne historie om en godsforvalter synes også umiddelbart at ligge temmelig langt fra de store og mest kendte af Jesu lignelser, f.eks. lignelsen om den barmhjertige samaritaner og lignelsen om den gode hyrde, som finder det tabte får.

En amoralsk historie?

Den uærlige godsforvalter i lignelsen i dag har ødslet med sin herres ejendom, og han fortsætter endda med at gøre det. Da godsforvalteren forstår, at hans dage i stillingen snart har ende, søger han ikke at godtgøre sin herre det tabte, men han deler i stedet fortsat rundhåndet ud ved at nedskrive andres gæld til sin herre.

Og hvad værre er, han bliver ikke dømt for det. Tværtimod, så får han ros, og det endda af sin egen herre. Som Jesus ifølge evangelisten Lukas fortæller: "Og herren roste den uærlige forvalter, fordi han havde handlet klogt".

Men hvordan kan hans herre finde, at det er klogt? Hvordan kan denne uærlige godsforvalter ende med at blive rost og trukket frem som et forbillede?

Et væsentlig karakteristika ved godsforvaltere er, som apostlen Paulus skriver et sted, at de findes tro, dvs. at de er til at stole på. Den, hvis ejendom, en

godsforvalter administrerer, har naturligvis en forventning om, at godsforvalteren passer besidderens ejendom på bedste vis og forvalter sin herres økonomi med den største nidkærhed (1 Kor 4,1).

En godsforvalter er den daglige leder af et gods, en person, som har fået et hverv betroet, og af ham kræves det, at han er årvågen (jf Lk 12, 35 ff.) og over sine ting. Han må som apostlen Paulus skriver et andet sted - i sit brev til Titus - være en "der ikke er noget at udsætte på, ikke egenrådig, opfarende, drikfældig, voldsom eller ude efter skændig fortjeneste. Han skal være gæstfri, have kærlighed til det gode, være besindig, retfærdig, from..." (Tit 1, 7-8).

En godsforvalter må der altså ikke være noget at udsætte på, men det er der jo i høj grad med godsforvalteren, som vi hører om i lignelsen i dag. Han er jo netop egenrådig og kan vel også siges at være ude efter skændig fortjeneste, idet han søger at sikre sin egen fremtid.

Om end han ikke ligefrem tilegner sig selv sin herres ejendom, men derimod blot sænker andres gæld til sin herre, så er der dog tale om en temmelig egenrådig godsforvalter, som vil sikre sig andres hjælp for fremtiden, når han nu ved, at han snart vil blive fyret og stå uden arbejde.

Selvsikring

Er det umiddelbart vanskeligt og uforståeligt, hvorfor Jesus roser den uærlige godsforvalter, så er godsforvalteren imidlertid let genkendelig i hans foretagsomhed.

Antallet af folk med titlen godsforvaltere i dag er nok færre end tidligere, men det græske ord, vi oversætter med godsforvalter, er oiknomea, økonom, og det ord rammer i alt fald en betydelig bredere gruppe. I ordet godsforvalter skal vi altså høre og se enhver, som forvalter en økonomi og har med pengesager og betroede midler at gøre. Desuden: godsforvalterens fokus på egen overlevelse og sikring af sig selv er i det hele taget nem genkendelig fra vores færd i verden og i livet med hinanden.

Godsforvalteren tænker på, hvordan han skal klare sig og sikre sig selv i livet. Hans herres ejendom betyder mindre, ja han glemmer helt, at det lod jord, han har fået at tage vare på, dagværket og brødet på bordet, er ham givet, givet af den gode Gud. Godsforvalteren er selvcentreret. Han anskuer tilværelsen med kun sig selv om omdrejningspunkt. Dvs. det er egoismen og det selvcentrerede jeg, vi møder i godsforvalteren. Og et liv og en livsførelse ud fra dette perspektiv er næppe nogen af os fremmed.

Trøst

Hvorfor bliver godsforvalteren så alligevel rost?

For det første må vi uden videre trøste og glæde os over, at han bliver rost. For genkender vi os selv i ham, idet vi ligner ham i vores selviske og selvoptagne livsførelse, så er der altså trods alt håb om, at vores herre, som er Gud, også vil se til os og ikke dømme os ude.

Herrens ros af godsforvalteren skal vi trøste os ved og glæde os over. Den står som et udtryk for Guds godhed, barmhertighed og nåde.

Klogskab

For det andet er der også noget efterstræbelsesværdig over mandens iver og nidkærhed. Jesus siger jo i lignelsen: "Og Herren roste den uærlige forvalter, fordi han havde handlet klogt".

Forvalteren har handlet klogt. Her kan vi med fordel inddrage en anden af Jesu lignelser, nemlig lignelsen om de betroede talenter (Matt 25,14-30): Det er Jesu fortælling om en herremand, der rejser ud, og betror sine tjenere sin ejendom. Tre tjenere får forskellige beløb betroet. Den ene fem talenter, den anden to, og den tredje kun en talent. De to første får pengene til at yngle, mens den tredje graver sin talent ned i jorden. Da de tre tjenere skal aflægge regnskab for deres herre bliver de to første rost, mens den tredje, som af frygt for sin herre, kun har gravet talenten ned, bliver bedømt som en dårlig, doven og uduelig forvalter af sin herres ejendom.

Ser vi bort fra, at hverken tjeneren, som graver sin talent ned i jorden, eller godsforvalteren, som nedskriver sin herres skyldneres gæld, øger deres herres formue, så er forskellen dog den, at den første bliver bedømt som doven og uduelig, mens den sidste bliver rost og får sin handling bedømt som klog.

Godsforvalterens klogskab består i, at han fuld af energi kaster alle kræfter ind i det liv, han lever, og på at løse de problemer, han står i. Han graver ikke sit talent ned.

Han har ganske vist ikke øje for eller glemmer i altfald meget let, at den ejendom og de midler, han er sat til at værne om, ikke er hans egne. Men han kaster med stor nidkærhed alle sine kræfter ind i sit virke. Og det er denne handlekraft, som får ros, eller rettere rosen består i, at vi opfordres til ikke kun at udvise en sådan iver og nidkærhed, når det gælder os selv.

Vis, som lysets børn, den samme iver overfor Gud og din næste, som du udviser i din egen egoistiske færd. Læg den samme nidkærhed i dit forhold til Gud og hans rige, som du gør, når det drejer sig om noget, der angår dig selv lige her og nu.

Strø ud

Om end godsforvalteren handler egensindigt og ud fra egoistiske grund, så er der endelig, og for det tredje, også noget opbyggeligt over den måde, godsforvalteren handler på.

Han lægger ikke blot nogle af sin herres midler til side til sig selv, gemmer dem hen i datidens schweiziske konto, men han gør det, som også kendetegner vor Herre selv og som ligger i Guds egen væsen: han strør om sig med gode gaver og forlader os vor skyld.

Det er det håb, vi lever ved, og som vi også skal se i godsforvalterens skikkelse, sådan som han går der fra hus til hus. Godsforvaltere er faktisk at ligne med Guds egen søn, sådan som han strør om sig med alle Guds gode gaver.

Han, som selv er vores livs gave, byder os at gøre ligeså, leve ud af Gud rige nåde, at bruge det pund, vi er givet, at hjælpe og værne om den, som er svag, at elske, thi deri er livet

I Jesu navn det ske. Amen